

[Ministeren for særlige Anliggender.]

at disse Trangstiltfælde var af en særlig Karakter, som gjorde det rimeligt at lægge en mildere Trangsbetømmelse til Grund, og som i det hele paa en Række Punkter motiverede en Forskel i Behandlingen af disse Trangstiltfælde og dem, der normalt afhjælpes ved Ydelse af Kommunehjælp.

Derimod blev Kredsen af de berettigede Personer ikke udvidet, idet Hjælpen fortsat var begrænset til Personer, som efter at have aftjent deres Værnepligt indkaldes til Manøvrer, til Øvelser o. lign. eller indkaldes til ekstraordinær Militærtjeneste. Til Rekrutter kan der saaledes efter de nugældende Regler kun ydes Hjælp til Familie m. v. paa almindelig Maade, det vil sige som Kommunehjælp. Begrundelsen for denne Forskel er, at den ekstraordinære Indkaldelse som oftest er mere byrdefuld og bringer større Forstyrrelse i den indkaldtes økonomiske Forhold end den første Indkaldelse. Rekrutterne er i Almindelighed unge Mennesker, der endnu ikke har Forsørgerpligter eller har etableret sig i selvstændig Bedrift eller Virksomhed. Dog vil der naturligvis let kunne forekomme Tilfælde, hvor der under ordinær Uddannelse er Trang til Hjælp, og det synes urimeligt, at der ikke er Hjemmel til at yde de paagældende Hjælp efter tilsvarende Regler som de genindkaldte. Den gældende Ordning var da ogsaa i Krigens første Aar Genstand for Kritik i den offentlige Diskussion, og ved de nu forestaaende Indkaldelser af værnepligtige til den første Uddannelse er Spørgsmaalet igen blevet aktuelt.

Tiden maa efter Socialministeriets Mening nu være inde til at rette den bestaaende Urimelighed, og det foreslaas derfor i Lovforslaget her, der er udarbejdet efter Forhandling med Krigsministeriet og Marineministeriet, at der gives Hjemmel til at yde Særhjælp til alle værnepligtige, der forretter Militærtjeneste. Da der til den første Uddannelse som omtalt normalt kun indkaldes helt unge Aargange, vil de økonomiske Konsekvenser af denne Udvidelse af Adgangen til at yde Hjælp næppe blive store.

Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Steincke: Som fremhævet af den højtærede Minister har Lovgivningen paa dette Omraade undergaaet en stadig Udvikling i Aarenes Løb i Retning af større Hjælp. Før Socialreformen, altsaa efter den gamle Fattighjælpslovgivning af 1891, kendte man overhovedet ikke nogen særlig Art af Hjælp

i Anledning af Aftjening af Værnepligt. Men ved Loven om offentlig Forsorg kunde der, som Ministeren allerede har nævnt, ydes Hjælp i Anledning af ekstraordinær Militærtjeneste, dog inden for ret snævre Grænser, nemlig den Hjælp, vedkommende i Sygdomstiltfælde ikke havde sikret sig, men kunde have sikret sig — det gør jo en væsentlig Forskel — af en anerkendt Sygekasse. Heller ikke det føltes med den stigende Dyrtid tilstrækkeligt, og derfor faldt denne Begrænsning væk ved Loven af 1939, samtidig med at man betragtede Hjælpen helt og holdent som Særhjælp. Hovedsynspunktet for Ændringen i 1939 var, at man ved Genindkaldelse af de værnepligtige maatte gaa ud fra, at Indgrebet føltes særlig haardt, eller i hvert Fald haardere end ved den normale Indkaldelse. Yderligere blev denne Lovgivning saa udvidet til at gælde ogsaa for Forsørgeres Vedkommende blandt dem, der indkaldtes til Civilbeskyttelsestjeneste. Det skete i 1940, hvor man gav Regler ganske svarende til dem, der fandtes i Forsorgslovens § 281.

Efter de i Øjeblikket gældende Regler kan der altsaa ikke ydes nogen Art af særlig Hjælp til værnepligtige under den første Uddannelse og hvad der dermed staar i Forbindelse i Retning af fortsat Øvelse, fortsat Tjeneste som Befalingsmandselev o. lign. Nærværende Lovforslag gør altsaa, som den højtærede Minister selv fremhævede, Skridtet fuldt ud, idet alle Tilfælde af Indkaldelse til Militærtjeneste herefter stilles ens med Hensyn til Hjælp baade til Familie og til den enlige, for saa vidt der er Trang til Hjælp. Man har hermed forladt tidligere Tidens Betragtning, hvorefter Aftjening af Værnepligt var en almindelig Borgerpligt, der ikke gav Adgang til nogen Art af Særhjælp fra det offentlige, en Betragtning, som vel dels havde sin Begrundelse i det almindelige konservative Samfundssyn, dels i det Faktum, at disse unge Mennesker normalt var enligt stillede og ikke i den Udstrækning, som det nu kan være Tilfældet, kunde tænkes at være saa letsindige at gifte sig, undertiden endog at være skilt inden Aftjeningen af Værnepligten.

Nærværende Lovforslag er langt mere i Overensstemmelse med de moderne Synspunkter, som vi efterhaanden alle har tilgænet os, hvorefter man ikke skal gøre de Byrder, der paalægges enkelte Udsnit af Befolkningen, tungere rent økonomisk set end nødvendigt. Heri er jeg enig, og jeg kan derfor ogsaa paa mit Partis Vegne an-